Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchényi-utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr

Hirdetési dij:

Ot-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

Hirdetést vagy reclamot magában foglalt ujdonság sora 50 krajczár.

XIV. évfolyam 1887. Debreczen. Hetfő, szeptember 26 187. szám.

Apostoli, Királyi, Felséges.

Ferencz József császár és király enunciátiói, különösen ha jelentőséges küldöttségektől eredő üdvözlő beszédekre adott válaszban nyertek alakot, mindenkor kitüntek magasságuk és tartalomdus voltok által és a publiczistika igen gyakran talált ép oly fontos, mint szivesen vett alkalmat bebató, az állami és társadalmi élet legfontosabb mozzanatait felölelő elmélkedések egész sorozatát tüzni Ő felsége szavaihoz. De Ő felsége dicsőséges uralkodásának eseményekben és tettekben oly dus egész korszaka alatt még soha sem nyilatkozott az uralkodó szóbeli enuncziatioiban az igazi magyar királyság jellege oly élesen, mintegy szilárd érczből kidomborulva, mint tegnap Kolozsvár városában az ép oly számos, mint impozáns küldöttségek fogadása alkalmából, melyet Erdély összes lakosságának nevében a trón zsámolyára helyezték hódolatukat.

Minden egyes válaszból, mely a trónról a hódoló üdvözletekre elhangzott, Szent István utódjának apostoli királyi Felsége beszélt csengő hangon, ünnepélyesen, mély hódolatot parancsolólag, szeretetet gerjesztőleg.

Apostoliak voltak Ferenez József király szavai; atyai jósággal intették követőit minden vallásfelekezetnek, mely Magyarország erdélyi részében tudvalevőleg féltuczatot tesznek, hogy egymás közt testvéri egyetértésben éljenek, hogy saját hitvallásuk parancsai mellett a felebaráti szeretetnek az egy Istent imádó minden felekezetbeliekkel közös legmagasztosabb parancsát szentül megtartsák. A katholika vallásnak kipróbált hüségü fia a király, de azért minden vallás iránt a legmélyebb tisztelettel viseltetik, természetes és törvényes jogaikban azok egyikét sem akarja epesztve látni, annál kevésbbé, azt, hogy egyik másik állampolgár vallása miatt politikai, polgári vagy társadalmi viszonyaiban megröviditessék, mellőzött legyen.

Királyilag hangzottak az uralkodó szavai, igazán királilag és igazán magyarok voltak azok, midőn azon szónokokat kik a nem-magyar nemzetiségüek nevében beszéltek, a trón iránti hüség mellett azon elengedhetlen szent kötelességre figyelmeztette, hogy a hazaszeretetben mindnyájan egynek érezzék magukat és saját nyelvük és müvelődésük ápolása mellett, amibenlőket sem a törvény sem a kormány nem háborgatja, az állameszmének is hozzák meg a köteles adót. A szászok és románok a király ajakáról hallották, hogy határozott akarata, melyet félremagyarázgatni, melyen alkudozni nem szabad, megszüntetettnek látni az ugynevezett nemzetiségi agitatiókat, a nyilt és titkos, cselszövő és siránkozó, erőszakos és boszuvágyó államellenes üzelmeket. Szent István koronájának országa nemcsak megtüri, hanem öröklött hagyomány ként erőt lát benne, hogy területén különféle néptörzsek szokása megőrzése mellett egy nagy politikai nemzetté egyesülnek, s egy nagy államot képeznek; ez állam azonban csak magyar lehet, csak magyarnak kell lennie.

Fölségesen, valóban impozánsan hangzik pedig a királyi szó, midőn kegyteljesen az erdélyi magyar közmüvelődési egylet küldöttségéhez fordul; de ezen a lelkesült hazaszeret melege alatt oly gyorsan felvirágzott egylet loyalis nemzeti törekvésének minden elismerése mellett is, egy jelentőséges intést adott, — hogy dicsérendő müködésében mindenkor tapintatosan járjon el. Magyarország királya nem akarja, hogy a szászok és románok saját nyelvük iránti forró buzgalmukban átlépjék a korlátokat, melyeket az állameszme von minden külön törekvés elé; de azt sem akarja türni, hogy egy önmagában igen dicséretes sőt szent ügy szolgálatában túlbuzgóságból tán oly szavak ejtessennek vagy cselekmények végeztessenek, melyek a nem magyar ajku állampolgárokat nemzeti érzelmeikben és jogos aspirátióikban sérthetnék.

Mindezek után Magyarország királyának felléptét Szent István birodalmának erdélyi felében történelmi nevezetességü uralkodói ténynek kell tekinteni, mely ama nagy hatást, melyet az egész országban keltett, különösen ott fogja hatalmasan és maradandólag gyakorolni, hol a közvetlen érdekeltek előtt egész meggyőző felségességében lejátszódott. Ha a belpolitikának Tisza Kálmán által való férfias és okos vezetése óta a nemzetiségi kérdésre vonatkozólag lényeges javulást jegyezhetünk fel; ha az állameszme uralma egy évtized óta Magyarországon nyilvánvalólag állandóan emelkedett és szilárdult: akkor ma, miután az uralkodó magyar miniszterelnök müködésére a legünnepélyesebb módon szabad és szilárd kézzel a pecsétet reá ütötte, teljes joggal állitható, hogy Magyarországon nincs többé nemzetiségi kérdés, legalább olyan nincs, melynek csak a legcsekélyebb kilátása és reménye lenne a trón lépcsőin felkuszhatni.

Ez igazán lélekemelő prológ a reform országyülés megnyitásához.

Az országgyülés ünnepélyes megnyitásának szertartásáról megjelent a hivatalos értesités. A megnyitás e hó 29-én déli 12 órakor történik s e napon, a kitüzött óra előtt az országgyülés mindkét házának tagjai a királyi palota nagytermében s a mennyiben a várkápolna térfogata engedi, ez utóbbiban is megjelennek és a szent-lélek misében részt vesznek. A király ő felsége a misére nyilvános kiséret nélkül az udvari kápolnának oratoriumába megyen, mely alatt a püspök az apostoli kereszttel állani fog. A nagymise után ő felsége termeiben visszavonulván, ott időz mig az egyházi méltóságok átöltözködnek és az udvari kápolnából a első terembe érkeztek, hol ez alatt az országgyülés mindkét házának tagjai a nagy teremben, az ő felségének közvetlen kiséretére hivatott udvari főhivatalok és testőrkapitányok, a bibornok-herczeg primás, a m. kir. miniszterek, a zászlós urak és a püspök kettős kereszttel a kihalgatási teremben összegyültek. Mihelyt minden rendben van, az első főudvarmester jelentést tesz ő felségének, ki erre kiséretével a belső termekből a nagyterembe vonul. Elől megy egy kamara-irnok, aztán a magy. kir. főajtónálló mester, a többi zászlós ur (párosan), a bibornok-herczegprimás, a m. kir. miniszterek, az első főudvarmester a pálczával, a magy. kir. főlovászmester, mint a főudvarnagy helyettese, a kivont királyi karddal, s jobbról mellette a püspök a kereszttel. Ő felsége oldalán és mögötte mennek: a főkamarás, a magy. kir. testőrségi, a cs. kir. darabant testőrségi, a cs. kir. lovas testőri kapitányok s ő felsége főhadsegéde. Ő felsége a terembe érve, a trónra lép, leül s kalpagját felteszi. Kisérete a kijelölt állásokat a trón oldalán elfoglalva s azután ő felsége az országgyülés tagjaihoz beszédet mond, melynek végeztével a trónról felkel, kalpagját leveszi s az előbb megjelölt kisérettel a belső termekbe visszavonul.

Magyarország és Ausztria.

A „Pester Correspondenz“-nek irják Bécsből: „Tisza Kálmán miniszterelnök beszéde itteni politikai körökben mély benyomást gyakorolt s ez alkalomból az irigység egy bizonyos érzetével pillantanak át a szilárd, czéltudatos kormányzattal, egyöntetü nagy többségre támaszkodó tetterős nemzeti kormánynyal biró szövetséges Magyarországra. Ha megfontoljuk az osztrák viszonyokat s nevezetesen belpolitikai mizériánkat és azon csekély befolyást, melyet a Lajthán inneni kormány a monarchia külpolitikájának alakulására gyakorolhat, akkor a magyar miniszterelnök alakja torony magassan kiemelkedik az erőteljes nemzeti államkormányzat és a monarchia minden nagypolitikai ügyeiben döntő közremüködés piedesztálján, melyet önmagának s egyszersmind a magyar államnak emelt.

Ezen valóban két nagyszerü mozzanattal szemben semmivé törpül a tagadhatlanul létező pénzügyi kalamitás, melylyel a többi modern államokkal együtt Magyarország is küzd és szivesen elhisszük Tiszának, hogy ezért még nem esik kétségbe hazája sorsán és nem csak bátran, hanem reményteljesen, sőt a bizonyos siker tudatával lát az orvoslás munkájához. Ha a pénzügyminiszter Tisza, a miniszterelnök Tiszának tényleg oly hathatósan segélyére lesz, mint ezt nagyváradi programbeszédjében igéri; ha az ősi szokássá vált dohányesempészet ellen a törvény egész szigora kiméletlenül alkalmaztatik és a dohányjövedék jövedelme a természetes magasságra emeltetik és az italmérési adó kihasználtatik oly mérvben minőt a szesztermelés kárositása nélkül megbir; ha ezekhez tisztességes takarékoskodás és a kiadásokban melyek esetleg a tervbe vett s momentán elejtett conversió létesitése által is tetemes összeg erejéig redukálódhatnak, — önkorlátozás járul; ha végre a világ piaczra jobb idők virradnak s az aranyagió mai roppant magasságáról természetes árfolyamra száll le: akkor tényleg oly egyszerü, mint az egyszeregy, kiszámitani, hogy az egyensuly a magyar állam háztartásban az éppen megnyitandó országgyülés tartama alatt ha nem is teljesen, de legalább is megközelitőleg helyre állitható lesz elannyira, hogy aztán csupán egyetlen áldozatkész erőmegfeszités, az egyenes adóknak nem is valami jelentékeny emelése lenne csak szükséges a pénzügyek orvoslásának teljes befejezéséhez.

Mint mindenben, ugy a politikában is — a pénzügyi pilitikát sem véve ki — legjobb az egyenes ut és azon nyiltság, melylyel Tisza nagyszabásu beszédjében a magyar államügyek minden baját feltárta, de egyuttal az összes eszközöket is megjelölte, melyeket azok elháritása végett alkalmazni akar. Magyarország bitelét az itteni, de minden bizonynyal a berlini és párizsi pénzpiaczon is hatályosabban emelte és szilárditotta mint ezt a legügyesebb szépités és a számokkal való akrobatáskodás tehették volna.

Hisznek a jelenlegi magyar pénzügyminiszter becsületességében és képességében, hisznek a magyar állam kimerithetetlen életerejében és a magyar állampolgárok áldozatkészségben: ezen hit a magyar állami papirok árfolyamában s annak idején az uj konverzió papirok kibocsátási árában is mindenesetre nyilvánulni fog.

Midőn Tisza a szeszadó jövedelmének emelésénél Ausztria közremüködésére számit, számitása nem hamis: a mi szivünkkel sem forrott össze a deficzit s ha a szeszadó emelésének árán szabadulhatunk tőle, — szivesen megfizetjük az árát.

A befolyást, melyet a magyar miniszterelnök a külpolitikára gyakorol, szeretnők ha a mi kormányunk fejével megosztaná; miután azonban gróf Taaffe közönyös ember, — jól — rosszul beleéljük magunkat, hogy Tisza a mi külpolitikánkat is segiti csinálni: hisz a Németországgal való szövetség képezi külpolitikájának sarkkövét.

Ausztriában szorosan zárt kormányzatot az osztrák-németekkel mint uralkodó nemzettel s a lengyelekkel mint hü frigytársakkal létesiteni, miként az Magyarországon a magyarokkal mint uralkodó nemzettel s a horvátokkal, mint szövetséges társakkal fennáll: ezt természetesen nem végezheti el számunkra a magyar miniszterelnök, ehhez egy saját Tiszára volna szükségünk.“

Nehány szó dalegyletünkről.

(Beküldetett.)

Debreczen, szept. 26.

Biztos kutfőből értesültünk a felől, hogy városi dalegyletünk oly szép sikerü pályafutás után szünetel, — sőt feloszlani készül.

Bizonyára mindazok, kik városunk e szép intézménye iránt legkisebb érdeklődéssel viseltetnek, megdöbbenéssel fogadják e hirünket s keresik az okot, mely miatt ezen nem várt visszavonulás történik.

A baj kutfeje abban rejlik, hogy részint a városból elköltözés, részint kicsinyes érdekek miatt a dalegylet megfosztva legjobb tenorerőitől, jelenben nap-nap után s tagnál ugyannyira, hogy a nyilvánosság ezen nagy tényező hiányában előadásait is kénytelen beszüntetni, daczára azon szerencsés körülménynek, hogy oly karnagyot vallhat magáénak ki ugy értelem, felfogás, mint sziv s lélekkel átérezve nemes hivatását müvészi szép sikernek kivivását tehetné lehetővé.

Az egylet — buzgó tagjaival élén — felösmerve a veszélyt, igyekezett a bajt orvosolni s nem rajta mulik, hogy hajótörést szenved minden igyekezete.

Van az egyletnek egy régi veterán tagja, sok éven keresztül kivivott diadalinak egyik főtámasza, volt első tenoristája, kit pályája városunk kötelékéből Belényesbe hivott el, mert Debreczenben meg nem élhetett a ki első sorban hivatva volna arra, hogy dalegyletünk létét biztosithatná, kit a döntő városi hatalmasok pártfogásával, az egylet ismét megnyerhetne magának — de miután egyébb magán vagy pártérdek magát a közérdeket leszoritja a versenytérről: — ez idő szerint ugy látszik ezen az egylet létét biztositó tényezőről is le kell mondani, s az ár elleni uszással felhagyva kénytelen a dalegylet nyugalomba vonulni. —

A városi tisztviselő állások közzül mindig volt s most is van közel fél év óta üresedésben oly tisztviselői szerény állás, melyre az illető egyén alkalmazható lehetne — s eltekintve az egylet érdekétől — a nemes város a legjobb aquisitiók egyikét tenné megválasztásával, a mennyiben az illető fiatal korának teljében rendelkezik mind azon kellékkel, melyek a megürült hivatalos állás betöltésére megkivántatnak, szorgalom, tehetség, kitünő munka kedv összpontosul benne a kifogástalan becsületesség mellett.

Ezen irányban mintegy 5. hóval ez előtt megindult a mozgalom város szerte, mely a legnagyobb rokonszenvvel talákozott, s ha a megürült állásra pályázat hirdettetik, több mint valószinü, hogy az illető ma már megválasztva s a dalegylet ügye ma már bevégzett tény lenne.

Azonban az intéző körök ezen állásra is már egy más egyént szemeltek ki, és a dalegylet existentiájával mit sem törődve, minden alap nélkül, késleltetik a pályázat hirdetését, s igy utját vágják minden oly mozgalomnak mely az egyletet a szükséges, a nélkülözhetlen tényezőkhöz juttathatná.

Szomoru jelenséget kell észlelnünk a dolgok ily menetéből, holott városi dalegyletünk megérdemelne annyi figyelmet, hogy erkölcsi támogatásban részesittessék ott hol ily közérdekü ügy a városi érdekkel nagyon is karöltve jár, s a dal egylet nem kiván mást minthogy az általa kért egyén, hasonló vagy talán kevesebb

tehetségü és munkakedvü egyén miatt személyes vagy párt érdekekből ne mellőztessék.

Szarvasmarha-kiállitás és lódijazás Berettyó-Ujfaluban.

— Szept. 22. —

B.-Ujfaluban a már jelzett szarvasmarha kiállitás és lódijazás f. hó 22-én ment végbe. A kiosztott dijakat és a nyertes kiállitók neveit alább közüljük.

A szarvasmarha-kiállitás dijjait Szunyogh Szabolcs, orsz. képviselő, rend. biz. elnök, a lótenyésztési dijakat Wertheimstein Alfréd, lótenyésztési biz elnök osztotta ki buzditó beszéd kiséretében.

A dijazások statisztikája ez:

I. Szarvasmarha-kiállitás.

Borjas tehénért: I. dijat 8 aranyat nyert Ungvári Mihály Esztárról. II. dijat 5 a. nyert. Nagy Béni Esztárról. III. dijat 4 a. nyert Kovács Péter B. Ujfaluból. IV. dijat 2 aranyat nyert Csuba András.

Dicsérő oklevelet nyertek: Vajna Tamás 6 db., borjas tehénért, Irinyi Imre (Esztárról) és Dézsi Imre (H.-Böszörményből) borjas tehenéért.

Egy éven aluli bikajuért: 1. dij 6 aranyat nyert: Varga Imre Péterszegről. II. dij 4 aranyat nyert: Ungváry Mihály Esztáról. III dij 2 aranyat nyert: Nagy Béni Esztárról. IV. dij 2 aranyat nyert: Karbarta Pál Gáborjánból. Dicsérő oklevet nyert: Katona János Gáborjánból.

1 éven felüli bikákért: 1. dijat 6 db. aranyat: Körösi Gergely. M.-Sassból. II. dijat 4 db. aranyat: Horváth József B. Böszörményből. III. dijat 2 db. aranyat: Gyenge Ferencz M. Sassból. Dicsérő oklevelet Eberhard József nyert Pocsajról.

Üsző borjuért: I. dijat 6 db. aranyat Kovács Péter B.-Ujfaluból. II. dijat 4 db. aranyat Lőrincz Pál Mező-Keresztről. III. dijat 2 aranyat Ilisz Bálint B.-Ujfaluból. IV. dijat 2 aranyat Hannó Gyula Váncsodról. Szunyogh Szabolcs (Esztár) összkiállitásért kitüntető oklevelet nyert.

Lótenyésztési dijak.

Csikós kanczákért! I. dij 6 aranyat nyerte: Bihari Sámuel Almosd. II. dij 4 aranyat nyerte Kállay Lajos Tótiból, III. dij 3 aranyat nyerte Szőke József Biharról, IV. dij 2 aranyat nyerte Mezey Ignácz Zsákáról, V. dij 1 aranyat nyerte Varga Károly Bojtról.

3 éves kancza csikókért, I. dij 4 aranyat nyert Kállay Lajos Tótiból, II. dij 3 aranyat nyert: Pénzes István K. Antról, III dij 2 aranyat nyert: Szücs Sándor Zsákáról, IV. dij 1 aranyat nyert: Körösi Sándor M. Sasról, V. dij 1 aranyat nyert: Vass Dávid Tépéről.

2 éves kancza csikókért. I. dij arany diszoklevél: Szabó Ferencz Pernyésről, II. dij 3 arany: Erdélyi Imre H. Pályiból. III. dij 2 arany: Pethő Zsigmond M. Keresztesről, IV. dij 1 arany: Fon Sámuel H. Pályibó., V, dij 1 arany: Kiss István Bárándról.

1 éves csikókért. Szabó Ferencz 1 éves méncsikói arany diszoklevéllel töntetettek ki, 2 aranyat nyertek: Pápay Lajos 1 éves kancza csikója és Mezey Ignácz 1 éves kanczacsikója.

Napi hirek.

Debreczeni élet.

Szürke alapra szürke vonásokkal rajzolt, bántó, szintelen kép, mely az apró szemekben szitáló sürü permeteggel komor hangulatot kelt és lidérczként nehezedik a mellre, — most üde azurjával tündöklő s a langy-meleg sugaras őszi verőfény által világitott derü egy félóra mulva. S aztán ujra a szemet bántó, kedélyt lehangoló szürkeség, a késői égiháboru egy-egy tompa dörgésével, mit ismételten felvált az arányos őszi napsugár. Ez a nap képe. Az első őszi napé, összes szeszélyességével, változékonyságával a legkedvesebb évszaknak. S a milyen a nap, olyan annak története. Az ablakokat vesszőző őszi esőt jól esik nézni a kávéháznak tükörtáblája mögül, hol előszeretettel ad találkozót egymásnak Debreczen férfivilága: a napisten elkésett mosolyának derült, de nem melegitő sugarát élvezni a legujabb őszi divat-szolgáltatta mantille-okban igen kellemes az uteza aszfaltján, melynek porát, szemetjét lemosta az eső. Es ugy amott, mint itt nyüzsög az élet, megjött a saison, bár az még sem itt, sem ott nincs megállapodva. Miként a fecskék érkezés után előbb körül-körül röpkedik a multból ismert háztájakat mielőtt letelepednének, akként zsong még erre-arra társadalmunk is az uj idény megállapitásra váró czélpontja körül. Mindenki érzi szükségét, hogy ujra felvegye a társas érintkezés fonalát, mit a forró évad hevében ellankadt kezéből kiejtett, de még nem igen tudni, hol van a fonal másik vége. Nehezen „kögül“ a klubbélet elefántcsontlabdák kopogása és a pinczérlegények sürgésforgása közt s ugyanily nehézségekkel küzd a szalonélet a családok kőrében. S kivált ez utóbbi, mondhatnánk, még embryóban van. A fürdőkből, a nyaralókból visszatért családok nőtagjai még csak a sétán találkoznak s üdvözlik egymást a tulajdonukat képező kecsesel, vagy pedig a divatraktárakban jönnek össze, hogy a szorgos kezü Páris legujabb termékeinek kiválasztása közben futólag érintsék nyári élményeiket s megigérjék egymásnak a látogatást. Az érdeklődést jobbadán a berendezések kiegészitése, felujitása: az előkészület foglalja el. Ez azonbau élénk haut-saisonra enged következtetni. A jour-fixek amaz intézménye, mivé a solietás elfogadó napja a mi polgári családjaink életviszonyainak behatása alatt idomult: a csésze thea mellett való barátságos összejövetel ez idén is számos homogén viszonyok közt levő családot fog összehozni azon estéken, mikor a szinház nem veszi igénybe az érdeklődést. S van mire támaszkodnunk, mikor azt mondjuk, hogy az ily csöndes élvezetet kináló köröktől eddig meglehetősen idegenkedett garconvilágot a szalon élet e nemébe belevonni számos családunk feladatául tüzte ki. Ha a feladat sikere csakis a mamák szivességétől s a kisasszonyok kedvességétől függ, ugy nőtlen fiataljainkra kellemes idény vár s hölgyvilágunk se lesz az ősz és tél zord óráinak egyhangu, változatosság nélkül való eltöltésére utalva. Viszont — hogy a másik oldalon ellesettekkel se maradjunk — adósok gavallérjaink közt is beszéd tárgya már: mikép lehetne a szüret utáni idényben kellemesen szórakoztatni hölgyeinket. A két irányban készülő mozgalmak, inkább pangó mint élénk társaséletünk felpezsditésének kedvező tüneteként szolgálnak, bevezetéseül a saisonnak, mely, hogy megkezdődött, tanusitja a szürke boru s az azzal váltakozó bágyadt napsugár. (—ll—)

— **Debreczenben végzett lelkészjelöltek a külföldön.** Sas Béla, a debreczeni főiskola mult évi széniora Berlinbe indul tanulmányai fo'ytatására. Főként a philosophicumok és az exegetica theologia tárgyai hallgatására készül. Vele együtt indul el hazulról Dávid Gyula, ki ismét Utrechtbe tér vissza. Edinburghban Buday János és Török Zoltán volt hittanhallgatónk még egy iskolai évet fognak eltölteni. Üdvözöljük az ifju lelkészjelöteket a távolban

— **Lövészet.** 1885 Szept. 25-én tartott lövészet eredménye. Dijat nyertek legjobb mélylövéssel Veszter István 1 db 2 frtos tallért, legtöbb körlövéssel Dr Brutmann 1 db 1 frtos tallért Szücs Károly pedig a f. évi szept 18-án tartott lövészet alkalmával a Báró Mansberg százados ur által legtöbb körlövésre ajándékozott s a melynek szép pálinkás servizt, a f. évi szept 18-án tartott lövészetről szóló hirlapiközlésből tévedésből kimaradt.

— **Az uj városi bizottsági tagok** sorából szombati számunkban nyomdai tévedésből kimaradt Lengyel Imre törvényszéki biró ur neve, kit bizonnyal mindenki örömmel üdvözöl a városi bizottsági tagok sorában.

— **Szinészeink** lassankint már szálingóznak hazafele. Egy-kettő már megérkezett. Az egész társaság a holnap esti 9 órai vonattal jön meg. A szerdai napot valószinüleg elhelyezkedéssel töltik, s csütörtökön megkezdődnek a szinpadi próbák. —

— **A debreczeni joghallgatók segitő egyesülete nevében**, tudomására hozom a t. látszik a közelgő ünnepeknek előre vetett fényeközönségnek, hogy egyesületünk tagjait irodai nevelői s egyéb a joghallgató társadalmi állásával összeegyeztethető foglalkozások kieszközlésével is segiteni szokta s e célból az egyesület választmánya, ilyen állásokra, a tagok közül megfelelő egyéneket, dij nélkül ajánl. — Levélbeli vagy szóboli megkeresések alólirothoz (Nagy Péterfia u. 982 sz. a.) intézendők. — Debreczen 1887 szept. 25. Nagy László elnök.

— **Esküvő.** Nánássy Gábor az első magyar biztositó intézet derék tisztviselője ma délelőtt vezette oltárhoz Gáll Teréz kisasszonyt. Az esketést K. Tóth Kálmán végezte.

— **Hajduvármegye mai közgyülésén** jelen voltak: A központból: gr. Dégenfeld József, Rázsó Gyula, Oláh Károly, Weszprémy Zoltán, Sepsy Dezső, Dr Varga Géza, Budaházy Ödön, Budaházy Endre, Kovács István, Uzonyi Imre, Pénzes Sándor, Szinay Gyula; Weszprémy Kálmán, Fekete Sándor, Dr, Hegedüs Pál, Acs Nagy Károly, Sándor Kálmán, Ferenczy Elek, Papp Lajos. H. Szoboszlóról: Adler F. Czegléd y Lajos, Szivós Géza, Tury Albert, Rosenfeld Mór, Gati János, Oláh Miklós, Padrah Sándor, B. Ujvárosról: Györffy István. P. Ladányról. Lipovniczky Imre, Papp János, Baranyai Albert. Kálmán László, Debreczenből: Karap Mór, Farkas Albert, Dr. Popper Mór, Pusztay Sándor, Goldhammer Albert, Nánás: Alföldi László, Maró Miklós, Kovács József, Nagy Ambrus, Hadházról: Hadházy Endre, Hadházy Péter Csegérről: Kardos Ignácz Sinay János, Turi Péter, Földesről: Erdey Soma, Szabó Imre; Sámsonból: Kovács Károly, Goda Károly; Böszörményből: Ray Lajos, Lengyel Imre, Uzonyi Péter, Kövér Gábor, U. Szabó Mihály, id. Fazekas Gábor, G. Szabó Sándor, Kövér Pál, Rab Gábor, Láda János; Kabáról: Horváth Kálmán, Kiss Károly; Nádudvarról: Osvárth Ferencz, Papp Sándor; Szovátról: Jakucs Sándor, Parti Bálint, Tóth Imre; Józsáról: Kellner Dávid; Dorogról: Szakál Antal, Harstein Lipót, Farkas Győző, Kovács István, Görög Ferencz, Nagy Miklós, Harsányi Dezső; Tetétlenről: gr. Zichy Géza, Kaszl László, Egri Dániel.

— **A 39. gyalog ezred** parancsnokává Ő felsége a király Chwalla Adolf ezredest nevezte ki a 23. gyalog ezredtől.

— **Margó Célia** k. a., ki a debreczeni szinházhoz szerződött, szerdán, csütörtökön és pénteken bucsuzik el a népszinház közönségétől „A mikádó“-ban mint Katisha, a „Czigánybáró“-ban mint Czipra és a „Királyné csipkekendőjé“-ben, mint Irén. Ez volt első nagy szerepe a népszinházban s ezért választotta ezt bucsufellépteül is.

— **Igazi nagy hét elé néz a főváros.** Három napon át egymást fogják követni: az első öt éves országgyülés képviselőházának első ülése, ünnepélyes megnyitása a király által, — által, a nemzeti szinház félszázados jubileuma, két estére terjedő diszelőadással és diszlakomával), a Deák-szobor leleplezése a király jelenlétében, — fényes közönség előtt, de a legnagyobb egyszerüséggel, zene és óda nélkül. Mind a hazafiasságnak fölemelő ünnepei, melyeken a nemzet szive lelkesültem fog dobogni. Neveli e lelkesedést a Kolozsvárról visszaérkezett király jelenléte. Magyar miniszterei, udvari méltóságai, az ország förendei és a nemzet képviselői közt fogjuk látni meginl. A fővároson már is meglátszik a közelgő ünnepeknek előre vetett fényeAz udvari és politikai élet számos nevezetessége ujra együtt van. A pártklubok élénkülnek. A szabadelvü párt körének nagy helyiséget egészen megujitják. Fénylik benne most minden: a nagyterem márványos falai az uj szőnyegek, a parket, butorok, az üveg csarnok zöld növényzete. Legnehezebb volt berendezni a legnagyobb ruhatárt, mert a párt nagyon megszaporodott s alig birtuk helyet szoritni minden honatya felső kabátja számára. A mérsékelt ellenzék klubjában nincs ilyen nehézség, de az ott üresen maradt szögeket nem kérhetik el kölcsön. A függetlenségiek is megszaporodtak s jobban fognak szorongani, A pártvezérek már itt vannak: Tisza Kálmán, gróf Apponyi Albert, Irányi Dániel egyaránt. Meg is indul már a párttanácskozás, hogy ki jusson az alelnöki, jegyzői székekbe, a bizottságokba. Szerdán a ház folyosóján valóságos „ismerkedési reggély“ lesz a régiek és ujak közt. Szóval beköszönt az őszi éléuk idény, mely ezuttal nagy ünnepélyekkel kezdődik.

— **A debreczeni országos vásár.** A Dienesnapi országos vásár a következő rendben fog megtartatni: Október 3-án hétfőn, 4-én kedden 5-én szerdán bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbbá toll iparczikkek, gabnanemüek és mindenféle terményvásár. Október 6-án csütörtökön, és 7-én pénteken juhvásár. Október 8-án szombaton és 9-én vasárnap sertésvásár Október 10-én, hétfőn és 11-én kedden ló-baromvásár. — Jegyzet. Megemlitetik, hogy habár a bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbbá toll, iparczikkek, gabona nemüek és egyéb terményekre nézve az elővásári hetnek, hétfő, kedd és szerda napjai vannak vásári napokul kijelölve, ez emlitett czikkek és terméuyek a vásár egész folyama alatt árulthatnak. Debreczen, 1887. szept 26-án.

— **Debreczeni ingatlanok forgalma** a debreczeni kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál folyóévi 1887, szept. 17—24-ig. 1. Nagy Imre és neje Győri Eszter veszik Győri Juliánna és társai ház, ondódi és uj osztásu szántó földeik ¾ részét 900 frtért. 2. Nagy István és neje Kovács Juliánna veszik Győri Juliánna és társai téglás-kerti szőllőjét 150 frtért. 3. Szücs Zsigmond veszi Győri Juliánna és társai szőllőjét 500 frtért. 4. Nagy István és neje Kovács Juliánna veszik özv. Győri Lászlóné Kolozsi Mária téglaskerti szőllőjét 250 frt. 5. Nagy Paulina veszi Barta János és társa uj osztásu szántó földét 100 frtért. Nagy Paulina veszi Kovács Ferencz és neje Nagy Juliánna ujosztásu szántóföldét 50 frtért. 7. Keresztesi János és neje Vincze Juliánna veszik Tóth József csapó-kerti szőllőjét 400 frt. 8. Özv Kecskés Sándorné Horváth Eszter veszi Kiss János és társai házas teleköket illető részét 900 frt. 9. Tarjáni János veszi Molnár Sándor és neje Liszkai Sára homokkerti szőllőjét 280 frtért. 10. Birinyi János veszi Farkas János és neje Both Sára elepi 3 nyilas épület nélküli tanya földét 4000 frt. 11. Tóth József veszi Hanzel Ferencz és neje Csorba Erzsébet szőllője egy részét 125 frtért. 12. Gránát

Jakab és neje Krausz Re
Juliánna Pollák Lajosné é
szőlőjét 1000 frt.

— **Hajduvármegye**
duvármegye törvényhatós
őszi rendes közgyülése, m
biz. tagok. szép számu je
genfeld József főispán el
láttuk a közgyülésen a vi
grófot, a vármegye első
Gézát is. A mai ülés befo
számában csak röviden
A részletesebb tudósitást
Elintézésre több mint n
rakozott s igy valószinü
tartatni fog a közgyülé
ügyek közül kiemeljük
közmunka és közlekedés
hagyta a vármegye tav
ama határozatát, mely
f. abonyi helyiérdekü v
megszavazott 100
csak az esetben fogja
kifizetni, ha annak épités
kezdetik, különben megy
fogja felhasználni. A köz
jóváhagyó miniszteri leira
Ugyancsak a közmunkaü
letet küldött a vármegye
hagyja, hogy a vármegy
és kilométer jelző táblák
utón már a jövő évi köz
vetés keretébe az utak f
jelzőkkel való ellátási kö
véve, ujabb intézkedés e
szükségessé. Igy a mini
másul vétetett, A várme
szolgaszemélyzet, valam
árvái nyugdijintézete ja
zősége által megajánlo
törlesztési összegét a tö
évről-évre ujonnan kell
névszerinti szavazás ut
állandó választmány
névszerinti szavazással
szemben elhatároztatott
a községek 1 kr., a ren
sok pedig ¾ kr. pótad
tett intézet javára. —
kivetését határozta el
évre a katona beszálásol
végett. A kivetendő öss
tési arány a föld és há
kr, egyéb adónemek:
vármegyének 1888-dik
ségvetése 46690 frt be
kiadással elfogadtatott.
feliratilag fel fog terjes
terhez. Több felszóla
1888. évi utfenntartási

A vármegye északi
utak jókarba hozását s
ményiek az ottani kö
miatt panaszolkodtak; m
vatal az állam által ki
czen. nagykárolyi kö
felvételét s a megyei h
helyett 8000 frtnak n
mazta. Ez utóbbi két
lőztetett, s a költség
választmány javaslata
lapitva, nagy szavazat
élénk hosszas
gadtatott az á
mány által beterjesz
szervezetéről s fenntá
szabályrendelet, mely
Hajduvármegyében is
ben készült a veszpré
Gr. Dégenfeld József

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A mit az erdő beszél.

— Kép az orosz népéletből. —

Turgenyev Ivántól.

Kirják és Akszjuta együtt mentek arra a helyre, a hol sok gomba nőtt. Nem voltak vidámak, lassan haladtak s keveset beszéltek, időnkint pedig az ifju egy-egy lopott pillantással oldalgatott a leányra és azt gondolta magában: „Jaj beh szép!“ és valahányszor ránézett, forróság futott végig a testén s lehellete pillanatokra megszakadt.

Akszjután rövid, kék szaratán volt és fölhajtott ujjain alul kilátszottak erőteljes és mégis gömbölyü karjai. Apró lábai ujdonatuj facipőbe voltak bujtatva. Fehér inge a mellén kissé lazán volt összegombolva, a pajkos erdei szél odalopódzott alája és föl fölemelte, majd hullámosra fujta, ugy, hogy a nyakon alul kilátszott a hószin kebel, magát a nyakat barnára festette a nap, ugy, hogy majdnem rezesnek nézett ki. Arczát is megbarnitotta a nyári verőfény, de azért az egészséges pir mégis fölülkerekedett a napnak hatásán és átcsillámlott alóla az egészséges arczon. Ajka friss volt és kicsattanó, akár csak az imént érett cseresznye, élénk és hamis fekete szeme egyre forgott, mindegyre pislogott, hol jobbra, hol balra. Nehéz fekete hajfonadéka hátul majd lehuzta kerek fejecskéjét. A szép leány azt sem tudta, hogy a nagy melegben mit csináljon azzal az ármányos hajjal, majd hátravetette, majd megint a vállára tette, majd az övéhez tüzte és csak változatosság kedvéért vetette megint hátra.

Az ifju és lányka lassan lépkedtek az erdőnek mohos ösvényein; lassan haladtak le egy hegyszakadékon, a hol Kirják tudomása szerint sok gomba szokott teremni és lassan szedtek gombát.

A forróság is nyomasztóan hatott reájuk, de azonkivül is ugy látszott, mintha egymást valamivel megbántották volna.

Hallgatva mentek egymás mellett és csak néha vetettek egy-egy titkos pillantást egymásra, mely azonban tüstént lesiklott a földre, mihelyt valamelyikök észrevette, hogy a másik odavigyáz. Akszjuta fölbigyeztette az ajkait, mintha zokon vett volna valamit Kirjáktól, az pedig ugy sóhajtott és nyöszörgött, mintha hirtelen megbetegedett volna.

Mikor a völgybe leértek, csöndesen leültek a fiatalok bozót alá és hallgatak, az öreg lombos erdő pedig szintén hallgatott felettük . . .

— Jaj, ez a meleg! suttogta Akszjuta, azután kényelmesen hanyatt feküdt a fübe, meztelen karjait szétterjesztette és fejét a pázsitra fekteté.

— Nyár van most, hiába, ki tehet róla! — dörmögé Kirják, de azért szorgalmasan odapislantott a barna arczu, magaskeblü leánykára, ki oly közel feküdt mellette.

Akszjuta feje számos vadvirágcsoportok között, épen egy óriási bogáncsnak két nagy levele között, nyugodott, mig a harmadik levél, akár valami sátor, vagy diadalmi zászló ott lengedezett a szélben fölötte. Ifju keble majdnem magasabban feküdt, mint ró zsás arcza s egyenletesen, csaknem észrevehetetlenül hullámzott. Az aranyos és csakugyan forró nyáron a nap verőfényétől minden piros, aranyos és bibor-szinü.

Verőfényes nyári napon ugy látszik, — mintha a tarlóból lángok lobognának, melyek elemésztik a füvet is, mely a dülő uton lábaink alatt zireg zörög. Nyomasztó, fülledt nyugalom ereszkedik mindenre, annyira örülnénk a legcsekélyebb fuvalomnak, az ég mindenütt egyforma tiszta és egyforma kék, csak ugy néha tévedezik rajta egy-egy felleg, s az a felleg is oly szomoruan vonul végig utján, mintha tudná, hogy annak az utnak nincsen sem eleje, sem vege, mintha panaszkodnék a fölött, hogy nincsen senkije, a kihez támaszkodni lehetne, hogy árván és magányosan kell vándorolnia, s ugy látszik, mintha még ő is, az égboltnak bánatos vándora, — alig birná ki a napnak tüzes csókjait.

Hegyen-völgyön tele van a lég apró legyecskékkel, melyek még a lélegzést is megakadályozzák, belebujnak az ember szájába, fülébe és szemeibe.

Bezzeg más a nyár az öreg erdőben, a százados fák odni között és a csalitos tisztásoknak mélyén!

A tölgyek és a fenyük csucsa is kimaszgaslik a napsugártól, hanem odalent hüvös szél és kellemes légáramlat uralkodik. Fönt a tüz szinte tükröződik, alant a kékes pára készül, — hogy a szürkületben köddé sürödjék.

Odalent bujik el a madár s ott várja be a szürkületet, azt az időt, mikor majd neki is lehetséges lesz a szellővel versenyt szállani a légben, fönt abban a lazurszinü tengerben, a hol az embernek csak tekintete és vágyai kalandozhatnak.

És minő pompás, leirhatatlan és megmagyarázhatatlan illat az, mely az öreg erdőben uralkodik! Mindent látni, az ágakat, a lombokat, a bokrokat, a füvet, mindezt látja a szem, meg is olvashatja és mégsem mindent.

Ugy látszik, mintha még lenne valami a mit sem szemmel meglátni, sem névvel megjelölni nem lehet. Lehetséges, hogy még az öreg erdőben sem fogsz rája akadni, hogy csupán csak a képzelődésnek szülötte az. Vagy tán mégis itt van, mindenfelül körülveszi az embert és belenéz a lelkébe s talán maga is lélek, sötét lelke magának a tiszteletre méltó erdőnek.

Zavartalan, zajtalan csönd uralkodik mindenütt, köröskörül messzire egyetlen élő lelket sem látni, de az élet mégis pezseg, hullámzik és mozog mindenütt, fiatal és élet erős, százszemü és százanyelvü élet lüktet.

És minden élő körforgásban mozog, minden mozog, pislog és kopog, dalol, zümmög röpül és szökell. Amott épen most ugrik föl egy nyul, a madár megrezzen tőle és fölrepül, a fölreppenő madárnak szárnycsapásától megrezzen a galy, melyről egyetlen levél hull a fübe és halálra ijeszti a szorgalmas hangyákat, a kik nyakraföre menekülnek.

Kiki megteszi a kötelességét, elvégzi a munkáját, de mindamellett mindenkinek megvannak a maga titkos gondolatai, sajátszerü és érthetetlen beszéde.

Őröktől fogva düböng itt egy folytonos megállapodást és kiméletet nem ismerő háboru. Két dühös küzdő találkozik itt egymással az élet és a halál. A halál hatalmas, de az élet még hatalmasabb.

Nézz ide, itt a halál győzött: kiszáritotta a füvet, megölte a madarat és eltiportа a kisded férget; egyetlen mozdulattal száz meg száz lényt változtat porrá és hamuvá. De ime, mellette más kétszáz most pillantja meg a napvilágot, mozog és lehel. Bármily erős és hatalmas is a halál, mégis minden erejét összsze kell szednie, mindig és mindenkor küzdeni, makacsul és ravaszul harczolnia — és mégcem ölhet meg mindent.

Senki se tudja, hogy a két ellenfél mikor kezdett egymással harczolni, azt sem tudjuk, meddig fog a küzdelem tartani, de azt mdg még kevésbbé, hogy utoljára ki fog győzni vagy pedig ki
játságos és örökös kü
rajta a fejét és igyek
fejteni, de minden hi
megfejtetlenül marad
lek érzi ezt a küzde
mint érzi azt is, hog
és hogy van világlél
minden rokon, minde
gyermeke, egyetlen é
szent erőnek eredmé
Kirjáknak lelke
lelkét.

Az erdőben nőtt
zett vele, mint mikor
nuja dobbanásait. T
hatalmában, hogy mi
abban a lombos orsz
történt, nevén me
sa és észszel fölérje,
valahányszor a legé
dett, akár a déli h
szürkületben, vagy
mikor az éj és nap
erdőnek titkos élet
regtetett meg lelk
den él, hogy ezer v
lötte az élet.

Most, a szép
egészen más szemek
és a nélkül, hogy a
kodott:

— Minden tere
ezen a világon. An
ketten vannak. Nek
vagy pedig sajátsá
valami levél alá vo
többi társaiktól, fés
én vagyok itten ár

Jakab és neje Krausz Rebeka veszik Balog Juliánna Pollák Lajosné és társai tégláskerti szőlőjét 1000 frt.

— **Hajduvármegye közgyülése**, Hajduvármegye törvényhatósági bizottságanak őszi rendes közgyülése, ma vette kezdetét a biz. tagok. szép számu jelenlétében gr. Dégenfeld József főispán elnöklete alatt. Ott láttuk a közgyülésen a világhirü zeneművész grófot, a vármegye első virilistáját Zichy Gézát is. A mai ülés befolyásáról lapunk mai számában csak röviden emlékezhetünk meg. A részletesebb tudósitást holnapra hagyjuk. Elintézésre több mint másfélszáz tárgy várakozott s igy valószinüleg még szerdán is tartatni fog a közgyülés. A ma elintézett ügyek közül kiemeljük a következőket. A közmunka és közlekedésügyi miniszter jóváhagyta a vármegye tavaszi közgyülésének ama határozatát, mely szerint a debreczen-f. abonyi helyiérdekü vasutra már korábban megszavazott 100 ezer forintot csak az esetben fogja a vasut javára kifizetni, ha annak épitése egy év alatt megkezdetik, különben megyei kőutak épitésére fogja felhasználni. A közgyülési határozatot jóváhagyó miniszteri leirat tudomásul vétetett. Ugyancsak a közmunkaügyi miniszter rendeletet küldött a vármegyéhez, melyben meghagyja, hogy a vármegyei utak felméressenek és kilométer jelző táblákkal ellátassanak. Miután már a jövő évi közmunka ügyi költségvetés keretébe az utak felmérési és kilométer jelzőkkel való ellátási költségei fel vannak véve, ujabb intézkedés e tárgyban nem válik szükségessé. Igy a miniszteri rendelet tudomásul vétetett, A vármegyei tiszti, kezelő és szolgaszemélyzet, valamint ezek özvegyei és árvái nyugdijintézete javára a vármegye közönsége által megajánlott 50000 frtnyi járulék törlesztési összegét a törvény értelmében, — évről-évre ujonnan kellvén a közgyülésnek névszerinti szavazás utján megállapitani, az állandó választmány javaslata értelmében névszerinti szavazással 55 igennel 14 nemmel szemben elhatároztatott, hogy az 1888. évre a községek 1 kr., a rendezett tanácsu városok pedig 3/4 kr. pótadót fizessenek az emlitett intézet javára. — Hasonlóképp pótadó kivetését határozta el a közgyülés az 1888. évre a katona beszállásolás szükségletei fedezése végett. A kivetendő összeg 6151 frt ; a kivetési arány a föld és ház osztályadó után 2 1/4 kr, egyéb adónemeknél pedig 0 9 kr. A vármegyének 1888-dik évre előirányzott költségvetése 46690 frt bevétellel s ugyanannyi kiadással elfogadtatott, s jóváhagyás végett feliratilag fel fog terjesztetni a belügyminiszterhez. Több felszólalást eredményezett az 1888. évi utfenntartási költség előirányzat· A vármegye északi részebeliek az ottani utak jókarba hozását sürgették ; s a böszörményiek az ottani köut mellett vont árkok miatt panaszolkodtak; mig az államépitészeti hivatal az állam által kiépitetni tervezett debreczen- nagykárolyi kőut javára 4000 forint felvételét s a megyei hidak javitására 5000 frt helyett 8000 frtnak megszavazását szorgalmazta. Ez utóbbi két kivánság azonban mellőztetett, s a költség előirányzat az állandó választmány javaslata értelmében lett megállapitva, nagy szavazat többséggel. — Igen élénk hosszas vita után elfogadtatott az állandó választmány által beterjesztett s a községi faiskolák szervezetéről s fenntartásáról szóló megyei szabályrendelet, mely a selyemtenyésztésnek Hajduvármegyében is meghonositása érdekében készült a veszprémmegyeinek mintájára, Gr. Dégenfeld József főispán inditványára a vármegye kezelése alatt álló két nagy pénztárnak, a házi és gyámpénztárnak a decz. közgyülés idejéig váratlanul leendő megvizsgálása végett a közgyülés egy 3 tagu bizottságot küldött ki, mely Karap Mór elnöklete alatt áll Osváth Ferencz és Fischbein Ignácz biz, tagokból. Alispán jelentése alapján a vármegyebeli rend. tan. városok képviselő testülete választott tagjai azon fele részének megválasztására, kiknek megbizatásuk a f. év végével lejár, elnöké kiküldetnek Böszörményben : Lévay Márton, Nánáson : Nemes Miklós, Szoboszlón : Fogthiny Sámuel, Hadházon : Hadházy Endre.

— **A debr. ev. ref. egyház ügyészévé** a jogtanárrá választott dr. Oz ry István helyébe a tegnap tartott presbyteri közgyülésen a Kovács József 29 szavazata ellenében 39 szavazattal Sinka Ferencz választatott meg. Ezen ügyészi állásra pályáztak : Sinka Ferencz, Kovács József, dr. Kocsár Gábor, Szilágyi Bálint és Osvarth Ferencz.

— **A városháza folyosójáról.** Két tanyai gazda beszélget a kapitányi hivatal helyisége előtt. — Az egyik : Ennek kell annak lenni, bátya, a hun a passzust irják. A másik: — E' peig nehezen a', mert a hajdu aszonta, hogy legalu van. Amaz: No csak gyüjjék ken. Nem láti kend, hogy ez a, hászen nincs a városházán má enné allábbvaló hivatal. — Azt akarta mondani a jámbor, hogy annál lejebb fekvő hivatal nincsen.

— **Frici pajkos.** Friczi egy kilencz éves sárga paripa. A gazdája a kit diskrécióból csak X, urnak nevezünk, annál nagyobb gyöngédséggel viseltetik a négylábu állatok eme szelidsége által is kiváló képviselője iránt, mivel mint kezdő lovas csak oly tapasztalt öreg pára hátán élvezheti a lovaglás örömeit, mint Frici. Ló és lovas ma délutánig s legszebb egyetértésben éltek egymással, egy kellemetlen intermező azonban valószinüleg örökre végét szakitotta példás jo viszonyuknak- Frici szokás szerint ma is a Piaczutczán baktatott végéig, gazdájával a hátán, s X. ur a kantárszárat megeresztve, vigan fütyörészgetett, közbe-közbe kedélyesen megvergetve a Frici lábszárait. Jött azonban egy falusi kocsi, sebesen mint a szélvész. A kocsiban vigan beszélgető falusiak ültek, kocsi hátuljához pedig egy csinos fakó volt kötve. Frici, a kit gazdája gondosan kiterelt a kocsi utjából okos szemeit a sárgára vetette s ábrándos nyeritésben adott kifejezést érzelmeinek. A sárga visszanézett s az ábrándos megszólitásra keserves siró hangon válaszolt, hogy Frici nagyot ágaskodva, egy szempillantás alatt földre dobta lovasát, maga pedig öreg csontjaitól telhető sebességgel vágtatott a kocsi után. X. ur mit tehetett egyebet, mint belenyugodva a balesetbe, gondosan leverte nadrágjáról és sárga lovagló csizmájáról a port s megfogadta, hogy Fricit, a ki egy közönséges paraszt csikóért oly hütlenül elhagyta, legközelebb eladja s biztosabb paripán fogja élvezni a lovaglás örömeit,

— **Reisz Dávid fogadott veje.** Az agg Fortunában szombaton Reisz Dávidnak, az Európa és Amerika között ide s tova szökdöső világra szóló nevü uzsorásnak szelleme kisértett. A vádlottak padján Alper Simon ruhakereskedő ült, erősen szégyenkezve az uzsora büntettnek gyalázatos vádja alatt. Pedig a szegény. iruló-piruló vádlott jámbor arczából senki se nézte volna ki az uzsorást, sem pedig viseltes toilettejéből a ruha kereskedőt. Artatlan is szegény, üdösitgette váltig könyörgő hangon mint a ma született gyermek ; olyanképen került a csávába, minta szegény istenben boldogult Pilátus a krédóba. Egyéb büne sincsen, minthogy Reis Dnak, akit az isten sulyos bal keze tengeren tul is utóérjen, a veje — de hát ez épen elég kvalifikáczió arra, hogy az embert a vádlottak padjára juttassa. A furcsa eset ugy esett meg, hogy Alper Simon ezelőtt egy esztendővel oltárhoz vezette Reisz Dávid uzsorás „hazánkfiának“ unoka hugát és fogadott leányát s ily módon „fogadott veje lett a nagy hirü férfiunak. A boldog örömapa, aki az időtájt már nagyban foglalkozott az elillanás tervével atyailag gondoskodott fogadott gyermekeiről, s hozományul egy Straszmann Ágoston nevére szóló, 1500 frtról szóló váltót adott főkötő alá került hugának. Ez a nászajándék azóta 1500 veszedelmet hozott a szegény Alper szőke fejére. A legelső és legnagyobb baj az volt, hogy az adós a váltót nem fizette ki. Ezt aztán nyomban követte a második veszedelem, mely abból állott, hogy Straszmann uzsoráskodásért feljelentést tett a szegény „fogadott vő“ ellen, mert — a mit emliteni is fölösleges — Reisz Dávid ur régi jó szokásaihoz hiven, 32 százalékra adta a kölcsönpénzt. Alper hát a vizsgálóbiró elé került, a honnan az iratokat áttették az ügyészséghez. A megrémült ruhakereskedő „vő“ nagy ijedségében sebtiben kiegyezett a „hozomány hozójával“, de ez édes-keveset változtatott a sorsán- mert az uzsora hivatalból üldözendő. Alper hát a vádlottak padjára került, de hát kinjainak még ezzel sem szakadt vége. A törvényszék szombaton nem tartotta meg a végtárgyalást, hanem Papp József elnöklete alatt tartott zárt ülés után Eördög István ügyész inditványára elhatározta, hogy az iratokat vizsgálat kiegészitése céljából visszaküldik a vizsgáló birónak. Alper Simon ügye tehát ismét végig megy a vizsgálóbiró és az ügyészség kezén, s aztán ismét a törvényszék elé jut.

---

győzni vagy pedig kudarczot vallani. Ez sajátságos és örökös küzdelem, sok ember törte rajta a fejét és igyekezett a rejtélyt megfejteni, de minden hiába való volt, a rejtély megfejtetlenül maradt. Csupán az emberi lélek érzi ezt a küzdelmet. Érzi ép ugy, a mint érzi azt is, hogy az erdőnek van lelke és hogy van viláqlélek ; érzi, hogy idebenn minden rokon, minden egy közös anyának gyermeke, egyetlen és hatalmas titkos és szent erőnek eredménye.

Kirjáknak lelke is megérezte az erdő lelkét.

Az erdőben nőtt fel, azért egyet is érzett vele, mint mikor két sziv egymástól tanulja dobbanásait. Természetesen nem állott hatalmában, hogy mindazt, a mi csodálatos abban a lombos országban, napról-napra megtörtént, nevén megnevezze, ujjával megmutassa és észszel fölérje, hanem mindannyiszor, valahányszor a legény az erdőben letelepedett, akár a déli hőségben, akár a reggeli szürkületben, vagy az estnek hüvös idején, mikor az éj és nap küzdenek egymással : az erdőnek titkos élete homályos sejtelmeket rezegtetett meg lelkében, érezte, hogy mindenen él, hogy ezer változatban pezseg körülötte az élet.

Most, a szép Akszjuta mellett ülve, egészen más szemekkel tekintett maga körül és a nélkül, hogy akarta volna, igy gondolkodott :

— Minden teremtésnek jól megy dolga ezen a világon. Amott két bogár mászik, ketten vannak. Nekik is van valami bajuk, vagy pedig sajátságos ügyeik. Bizonyosan valami levél alá vonulnak, hogy ott, távol többi társaiktól, fészket épithessenek ; csak én vagyok itten árván, egyedül.

(Vége köv)

A konyhából.

Eppen a konyhán megyek keresztül, midőn belép egy turnürös, pucczos kisaszony.

— Alásszolgája, — rebegi sikkel, aztán megáll előttem himbálódva és látszik az arczán, hogy nem tudja, hogyan kezdje a beszédét.

— Mivel szolgálhatok, nagysád? — kérdem előzékenyen.

— En vagyok, kérem az uj cseléd.

Kiküldöm a feleségemhez s önkéntelenül is meghallgattam a köztük folyó párbeszédet.

— Tehát nyolcz forintot kap.

— Igenis, kérem, és reggelire kávét.

— No, ha éppen kivánja.

— Stefánia kiflit szoktam hozzá enni.

— Dehogy?

— Aztán tiz órakor gabel früstököt eszem, mert tetszik tudni, én hozzá vagyok szokva, mindig nagy hiznál segédkeztem.

— Segédkezet? — kérdé csodálkozva a feleségem.

— Ebédre rendesen abból szoktam enni, a mit bevisznek és nem abból a mit kihoznak.

— Jó szokás.

— Ha pedig olyant főznek, a mit nem szeretek, akkor meg tetszik engedni, hogy valamelyik kedves ételemet külön elkészithessem.

— Hogyne!

— Ebéd után kissé pihenni szoktam, mert mindjárt dolgozni nem egészséges.

— Az bizonyos.

— Négy óra felé ismét kávét szoktam uzsonálni, de ezt már nem Stefánia-kiflivel eszem.

— Hanem?

— Vajas-zsemjével, kérem, mert hát, tetszik tudni deligász varitát, ahogy az ur szokta mondani, ahol előbb segédkeztem.

— Es vacsorával hogyan rendelkezik?

— No ebben az egy tekintetben van egy kis hibám, de elnézhető, kérem tessék elhinni hogy mindenütt megtették a kedvemért.

— Nos?

— Vacsora után teát szoktam inni, kevés rummal, hat darab kis czukorral.

— Mindennap?

— Igen. hogy el ne álmosodjam.

— Tehát fönnmarad és dolgozik?

— No igen, amennyiben egy őrmester guzényom van, aki el szokott jönni minden este nyolckor és tizenegyig nálam van. Apropo külön szobát reménylem kapok?

— Hogyne, — felelé az asszony gunyosan.

— Nem lesz alkalmatlan a Náci, — igy hivják kérem, — csinos fiu, majd megtetszik látni. — Köztünk mondva, volna több guzényom is, de én kérem nem vagyok affele . . .

— Es a piaczra lesz szives korán kijárni? —

— En kérem? A piaczra? Ments Isten! Hiszen kérem én nem vagyok szolgáló, én cseléd vagyok, vagy mint ujabban mondják: konyhasegéd. Erre a czélra fogadunk majd kérem, egy kis leányt, a ki mosogat is. En nem segédkeztem soha olyan snasz helyen, ahol ilyen kis leány ne lett volna.

— Akar még valamit mondani?

— Vasárnap délután egész tizenegyig szabad vagyok. Sétálni szoktam a sétatéren. Náci elvisz Ujszegedre vagy a Pillébe. — Télen a szinházba megyek. Megtetszik néha engedni hétköznapon is hetenkint ugy négyszer ötször.

— Parancsol még valamit kisasszony?

— Ez jó lesz. Különösen Náci előtt tessék kisasszonynak és kegyednek nevezni. Ez nagyon himponál neki.

— Hogy is hivják kegyedet kisasszony? kérdé a feleségem.

— Krampalovics Ludmilla.

— Hát, kedves Krampalovics Ludmilla kisasszony, kegyed eltévesztette az ajtót, — én cselédet akarok fogadni, nem pedig urnőt.

— De kérem!

— Alásszolgája!

Irodalom és müvészet.

„**Rebeka,**“ Lukácsy Sándor uj népszinmüve pénteken került első előadásra a budapesti népszinházban. A darab, melyet a népszerü „Rebeka a neve“ refréuü dalhoz csinált a szerző, sok ügyes dolgot tartalmaz, mégis egészben nem sikerült mü. Rákosi Jenő azt irja róla: Lukácsy, a régi gyakorlott ember kezével nyul tárgy után és sok jót markolt, de a kötésben nem volt szerencsés. Szinte összetüggés és kétségkivül minden fejlődés nélkül is bocsátja közre jeleneteit, ugy, hogy ha részben kipróbált helyzetekkel és részben kipróbált pár uj alakkal is nem dolgoznék, alig birna munkája valamely érdekkel. Miután azonban a darabban sok a mulattató erő a közönség tetszéssel fogadta a bemutatót.

Közgazdaság.

Lótenyésztők figyelmébe.

A hazai lótenyésztő gazdáknak, soha sem volt még olyan alkalmuk, a valódi nem csak ismert, de világhirüvé vált magyar állami jó tenyész anyagra szert tenni, — melylyel a jó faju lótenyésztést, a maga gazdaságában a leggyorsabban és legbiztosabban meghonosithatja, mint ez, a f. é. október 7—8 án Budapesten, a Kerepesi uti Tattersálban megtörténhetik.

Mert ezen helyiségben köv. jó faju lovak lesznek megvehetők.

I-ször. A kisbéri ménesből, 15 db. szám feletti 3 1/2 és 4 1/2 kancza, a Beis Routtel, Förgeteg, Zivatar, Harry Hall, Gunnersbury, Kalandor, stb. angol fajból.

II-szor. A mezőhegyesi ménesből 35 db. számfeletti 3 1/2 éves kancza, a Furiósó, Nónius, Nónius revolver, Nónius osztréger, Gidrán, Gidrán amáty, Bibor Gidrán, stb. angol félvér fajból.

III szor. A bábolnai ménesből 19 db. számfeletti 4 1/2 éves kancza, az Anáze, Gazlán, Jussuf, Zarif, Schagya Machmsud, stb. arab fajból.

IV-szer. A kisbéri ménesből, 10 db. kisorsolt anya kancza, a Sutherland, Dánieló Rourke, Palestró, Machbeth, Polmoodie, Nordstern fajból.

V-ször. A mezőhegyesi ménesből, 28 db. kisorsolt anya kancza, a Nónius, Gidrán, Revolver, Exact, Amaty fajból.

VI-szor. A bábolnai ménesből, 20 db. kisorsolt anya kancza a Meined Ali, Mahmoud Mirza, El Deléni, Padischah, Abugress, Amuráth Bairactar, stb. fajból.

VII szer. Az állami ménesekből és méntelepekből 112 db. kisorsolt részint herélt, részint tenyésztésre még használható mén.

Az árverés mindegyik napon reggel 9 órakor veszi kezdetét. Becs áron alól egy ló sem fog eladatni, minden megvett ló után kötőfék pénz fejében, az első 100 frt után 2 frt azon felül, minden megkezdett 100 frt. után, egy egy frt fog beszedetni. — A vétel ár azonnal készpénzben lefizetendő — A megvett lovak vasárnap (október 9.) estig okvetlenül átveendők. A leütés idejétől minden eshetőség a vevőt terheli.

A m. kir. földmivelés ipar és kereskedelmügyi minisztérium 45116/IV 1887 sz. megbizásából Koszorus Lajos.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.

BUDAPEST. szept. 26. Ő felsége a király tegnap ideérkezett. A pályaudvaron Pestmegye főispánja a főpolgármester, a főkapitány diszmagyarban fogadták, a közönség lelkesen üdvözölte. Az uralkodó a várpalotába hajtatott. Délelőtt fogadta a külügyminisztert, hadügymi nisztert, továbbá Tisza miniszterelnököt, s gr. Pejecsevicset. Ma reggel József főherczeggel kiment Fothra a hadgya korlatok megszemlélése végett.

PARIS. Szept. 26. A luowillei helyőrség egyik hadnagya Raonban vadászaton lévén a német területről háromszor reá lőttek. Egyik lövés a hajtót megölte, a másik szétroncsolta a hadnagy czombját ugy hogy lábát amputálni kellett. A határközségek nagy izgatottságban vannak. Az orvosok kijelentették, hogy hadifegyverekből lőttek. A Havas ügynökség **szerint azonnal meginditják a diplomátiai actiót.**

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs : **Karczag Vilmos.**

Van szerencsém a n é. közönség b. tudomására hozni, hogy mostantól fogva a legfinomabb és leg izlésteljesebb **szobaberendezések, bebutorozások** nálam a nagy mennyiségben lévő rajzok és minták szerint megrendelhetők. Miután mind e szakmába vágó bécsi és budapesti czéggel összeköttetésbe léptem, bátor vagyok a. n. é. közönségnek minden tekintetben **butor bevásárlásoknál** is szolgalatomat felajánlani, főtörökvésem is lesz ugy mint eddig is volt a. n. é. közönségnek készitményeimmel ugy az **anyag jóságára, mint a kiállitásra** nézve teljes megelégedését kiérdemelni.

A n. é. közönség további párt fogását kérve maradok tisztelettel

KILLER EDE
kárpitos és diszitő
nagyváradutcza 2123.

Kiadó lakások.

A piacz-utczai 1830. számu Csanakház második emeletén

3 utczai lakás

nov. 1-étől kiadó. Értekezhetni a
tulajdonossal.

Nincs többé fogfájás.

A SOULAC-i (Gironde apátság)

tisztelendő BENEDEK-rendi szerzetesek Dom Magnelonne Prior

fogvizének.

használata mellett.

2 arany-érem ; Brüssel 1880. London 1884.

A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter prior által **1373** évben feltaláltatott

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének használata, naponként nehány cseppet vizbe véve, megakadályozza és gyógyitja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, amennyiben a foghust erősiti s teljesen egészségessé változtatja. — Valóságos szolgálatot teszünke lap olvasóinak, midőn e régi és hasznos szert, a legjobb gyógy- és egyedüli óvszert fogfájás ellen ajánljuk.

A czég alapittatott 1879. Főügynök: **SEGUIN** 3. Rue Huguerie, 3. BORDEAUX.

Elixir dentifrice 1 frt 50 kr. 2 frt 50 kr. és 4 frt Poudre 80 kr. és 1 frt 25 kr. Pate 80 kr. és 1 frt 25 kr.

Raktárak Debrecenben: Schwarz M. Benő, Szepessy és Kerekes kereskedéseiben s Dr. Rothschuck E gyógyszertárában.

Egyéves önkéntes s tiszt urak részére

üzletemben mindennemü fegyvernemhez tartozó

egyenruhák és felszerelések

— előirás szerint — legjutányosabb árakban, pontos kiszolgálás mellett, kaphatók.

TÓTH FEŐENCZ,

férfi ruha és szücs áruk-raktára

DEBRECZENBEN.

Tüdőbetegek szanatóriuma

UJ-TÁTRAFÜREDEN.

Hidegvizgyógyintezet

klimatikus és területi gyógyhely, tüdőbeteg szanatóriuma.

A szép meleg idő még mindég magasan tartja a saisont. De a lakás-zavar már megszünt s jobb szobák is mindenkoron kaphatók, a mit azok tudomására hozni sietek, a kik eddig lakásra vártak.

A szobák ára szept. 1-től kezdve 80 kr. és 1 frt 35 kr. közt váltakozik. A teljes penzió (reggeli, ebéd és esteli) ugyanekkor 9 frt vagy 10 frt 50 kr. hetenkint.

Az ősz a Tátrában kiválóan szép s gyógyczélokra egyaránt alkalmas, mint a nyár.

Azon betegek, kik a telet Uj-Tátrafüreden óhajtják tölteni, jól teszik, ha már most jönnek tel s az ősz szép napjaiban aklimátizálódnak.

Javalatok. Tüdő- és szivbetegségek, vérszegénység, görvélykór, idegbántalmak, mocsárláz, gyomor és altesti bántalmak, az üdülés minden neme.

Posta- és távirdahivatal a házban [még télen is].

Dr. Szontagh Miklós.

Én, Csillag Anna

135 ctm. hosszu óriási Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcs 14 havi használata után nyertem, mely megakadályozza a **hajkihullást**, elősegiti a **hajnövést** és erősiti a **hajbőrt**, uraknál elősegit egy teljes **erős szakálnövést**, rövid ideig való használat, után a hajnak, valamint a szakálnak természetes szint és sürüséget kölcsönöz és megóvja korai őszüléstől a legmagasabb korig.

Egy köcsög ára 50 kr., 1 frt, 2 frt. Postával küldés naponként a pénz előleges beküldése vagy postautánvétel mellett az egész világba.

Csillag és társa,
BUDAPEST,
király-utcza 26.

Biztos mellék-kereset mindenkinek.

Törvényesen engedélyezett sorsjegyek és áliampapirok részletfizetésbeni elárusitása által, nálunk minden tisztességes és szorgalmas egyén havonta 100—200 frt kereshet. Különösen alkalmas kereskedők, hivatalnokok és ügynököknek, valamint biztositási képviselőknek.

Ajánlatok intézendők a **Budapesti Bank-egyesület részvénytársaságához** Budapesten

UMRATH & COMP. ELÁS - BUBNA

Általános eke

egészen v
és acélból

sokkal tartósabbak mint a fagerenda és fakereküek, követ kező árakban:

3—7"	mélyesztők	ca. 90 kl. sulyban o. é. frt	33. —
4—8"	„	„ 95 „ „ „	35 —
6—10"	„	„ 100 „ „ „	37 —

Előlvágó nélkül minden eke 2 frttal olcsóbb. Szalitótargoncza az utak és ekék kiméléséré 6 frt

Szórva vető gépek

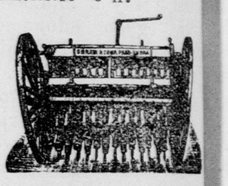

a vető magvak legegyenlőbb elosztására legnagyobb választékban s.o id kivitelben és igen jutányos 150. frttól feljebbeni valamint kitünő **takarmány vágógépeket** minden nagyságban és Schrott malmokat szállit.

Umrath és Társa

gazdasági gépgyára *Prag-Bubna*. Képes jegyzékek ingyen és bérmentve Főraktár Magyarországra: *Budapest, vátzi-körut 60, sz. saját czég alatt.*

„Kis adagban hatásos, nem kellemetlen izü."

Dr. Korányi tanár.

Kéretik a forrás használásakor az egyedül helyes elnevezést használni. Kapható mindenütt.

A szétküldési Igazgatóság Budapesten.

„Kórodámon a legkedveltebb hashajtó viz."

Dr. Kézmárky tr.

FERENCZ JÓZSEF keserüviz

„Hatásosabb mint a többi budai vizek."

Dr. Gebhardt tr.

Kitüntetve 6 arany és érdemérremmel. Szétküldés 1886. évben

1 millió palack.

5502 6141

1887.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város ménesbeli és hámos lovai számára, a jövő 1888-ik évre szükséges 1500, az az Egy ezer ötszáz métermázsa jó minőségü zab vétele rendeltetvén el, ezen mennyiség kisebb, de legalább 500 métermázsa mennyiségben is elfogadtatik és pedig oly feltétel mellett, hogy a vételárak egy harmadrészben, folyó 1887-ik év november hóban 1/3 részben jövő 1888-ik évi Január hó 15-én, 1/3 részben pedig Február 15-én fognak a város házipénztára által fizettetni, a zab azonban még ez év folytán beszállitandó, erről a vállalkozni kivánók oly felhivással értesittetnek, hogy zárt ajánlataikat 10% bánatpénzzel és zab mintával ellátva tanácsnok Rab László városházánáli hivatalánál folyó 1887 évi október hó 4-ik napjának délutáni 5. órájáig mint záros határidőig beadhatják.

Debreczen, 1887. Szeptember 23.

A városi tanács.

„Ein dummes Genie"

Novelle von

Moriz Jókai.

Das neueste Werk des gefeierten Dichters, eine Novelle von spannender Handlung und reizendem Humor erscheint vom 18. Sept. ab

nur im

Budapester Tagblatt

„Noblesse oblige"

Roman von

Friedrich Spielhagen.

Ein Meisterwerk moderner Erzählungskunst des weltberühmten Romanciers, alleiniges Recht der Reproduktion für Ungarn, erscheint vom 1. Okt. ab **nur im**

Budapester Tagblatt

Den mit 1 Oktober neu eintretenden Abonnenten werden sämmtliche Fortsetzungen von Jókai **gratis** nachgeliefert. „Ein dummes Genie" von Moriz

Pränumerationspreise:

Ganzjährig	*fl. 14.—*	*Vierteljährig*	*fl. 3.50*
Halbjährig	*fl. 7.—*	*Monatlich*	*fl. 1.20*

DIE ADMINISTRATION

des

„Budapester Tagblatt",

V., Dorotheagasse Nr 6. (Wurmhof).

Alapittatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzoltószerek gyára harang és érczöntödéje

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

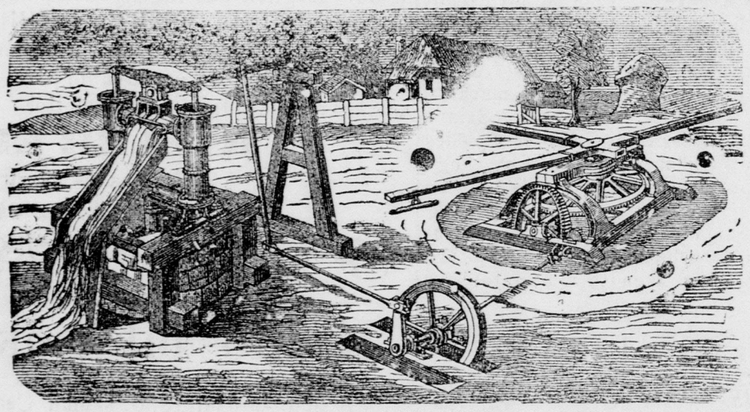

Ajánlja gyártmányát mint **magyar különlegességet**

kutakban és mindennemü szivattyukban

Elvállal **teljes vizvezetékek** berendezését **városok, földbirtokosok és magánzók** részére, modern technicai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGAN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállitására s minden vizmüvi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kivánatra dijmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1887. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában Széchényi-utcza SIMON-ház.